

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 19. april 2010

Offentligt referat fra Europaudvalgets møde 24. marts 2010

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 24. marts 2010.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra behandlingen af alle åbne punkter på Europaudvalgets dagsorden. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra behandlingen af de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og det fortrolige referat identiske. Det fortrolige referat udsendes alene til partiernes EU-ordførere.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Iben Tybjerg Schacke
Europaudvalgets Sekretariat

REFERAT

AF 23. EUROPAUDVALGSMØDE

Mødedato: Onsdag den 24. marts 2010

Tidspunkt: kl. 7.45

Sted: Vær. 2-133

Dagsorden

Den 23. marts 2010

1. Samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål J om maksimalgrænseværdierne for pesticidrester
 - EUU alm. del (09) – samrådsspørgsmål J
 - EUU alm. del (09) – bilag 284 (grundnotat af 15/3-10 om komitésag)
 - EUU alm. del (09) – bilag 297 (materialesamling fra Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris behandling af komitésagen)

L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

REFERAT

AF 23. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag d. 24. marts 2010
Tidspunkt: Kl. 07.45
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Erling Bonnesen (V), Flemming Møller (V), Pia Adelsteen (DF), Ib Poulsen (DF), Tage Leegaard (KF), Kim Mortensen (S), Benny Engelbrecht (S), Pia Olsen Dyhr (SF), Kristen Touborg (SF), Lone Dybkjær (RV)

Desuden deltog: Fødevareminister Henrik Høegh

Lone Dybkjær ledede mødet.

Punkt 1. Samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål J om maksimalgrænseværdierne for pesticidrester

- EUU alm. del (09) – samrådsspørgsmål J
- EUU alm. del (09) – bilag 284 (grundnotat af 15/3-10 om komitésag)
- EUU alm. del (09) – bilag 297 (materialesamling fra Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris behandling af komitésagen)

Fødevareudvalget og Miljøudvalget var inviteret til at overvære samrådet.

Den fungerende formand, Lone Dybkjær, bød velkommen til den nye fødevareminister, Henrik Høegh, som jo var et kendt ansigt i Europaudvalget.

Hun bød også velkommen til SF's nye EU-ordfører, Pia Olsen Dyhr.

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Vil ministeren redegøre for, hvorfor han har valgt at hæve maksimalgrænseværdierne for pesticidrester?"

Bjarne Laustsen begrundede samrådsspørgsmålet. Europaudvalget var for kort tid siden blevet opmærksom på en komitésag, hvor EU foreslår, at man hæver grænseværdierne for pesticidrester i frugt og grønt. Det syntes han var lidt underligt, idet han havde indtryk af, at vi i hvert tilfælde i Danmark arbejdede for, at grænseværdierne blev så lave som muligt. Han henviste til, at fødevareministeren under et samråd i sidste uge i Fødevareudvalget havde sagt, at man faktisk kunne undgå pesticidrester ved at købe økologisk. Men nu gik fødevareministeren – desværre sammen med et flertal i Folketinget – ind for, at man hævede nogle grænseværdier, mens det logiske ville være, at man sagde nej.

Fødevareministeren: Tak for velkomsten.

Lad mig starte med at sige, at det er regeringens politik, at restindholdet af pesticider i fødevarer er så lavt som muligt under alle omstændigheder, og at det selvfølgelig skal overholde sundhedsmæssigt forsvarlige grænseværdier.

Ifølge pesticidreglerne må der ikke findes restindhold af et pesticid i afgrøderne, så længe der ikke er fastsat en egentlig grænseværdi på baggrund af en tilladt anvendelse. Det vil altså sige, at der ikke må påvises indhold over den mindste mængde, man kan måle i laboratoriet. Denne mængde kaldes den generelle analytiske bestemmelsesgrænse – der er også nogle, der kalder den detektionsgrænsen – og er i EU generelt fastsat til 0,01 mg/kg.

Hvis der søges om godkendelse til at anvende et pesticid på en afgrøde i EU, skal der fastsættes en egentlig grænseværdi. Derfor vil grænseværdien blive ændret fra den generelle bestemmelsesgrænse på 0,01 mg/kg til en egentlig grænseværdi, der kan ligge over bestemmelsesgrænsen. Fastsættelse af en egentlig grænseværdi forudsætter, at der er lavet en risikovurdering, der slår fast, at restindholdet er under det, der ville kunne accepteres ud fra en sundhedsmæssig vurdering.

På denne baggrund foreslås maksimalgrænseværdierne ændret fra den generelle analytiske bestemmelsesgrænse for to stoffer i Kommissionens forslag.

I nogle tilfælde viser nye markforsøg, at den mængde, man tidligere har givet tilladelse til at bruge, bør sættes op. Det kan være fordi pesticidet skal være effektivt over for en ny skadevolder, eller fordi det skal bruges under andre klimatiske forhold eller dyrkningsforhold, der nødvendiggør et højere brug. I sådanne tilfælde søges der om en ny højere grænseværdi, og der foretages en risikovurdering af den nye foreslåede grænseværdi. Grænseværdien accepteres, hvis risikovurderingen fastslår, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med ændringen.

Det belaster miljøet unødigt, både hvis den anvendte mængde pesticid er for stor, og hvis den er for lille. Derfor reguleres anvendelsen altså løbende.

Det betyder, at der i nogle tilfælde er behov for at øge grænseværdierne, såfremt det fortsat er sundhedsmæssigt forsvarligt, mens grænseværdierne i andre tilfælde kan reduceres.

På denne baggrund foreslår Kommissionen ændring af maksimalgrænseværdier for seks stoffer til forskellig anvendelse. Jeg har i mit svar på spørgsmål 243 fra Fødevareudvalget nærmere redegjort for ændringerne for de pågældende stoffer. Grænseværdierne for restindhold af pesticider fastsættes altså ikke ud fra, hvad der er det maksimalt sundhedsmæssigt acceptable, men ud fra den lavest mulige mængde, som skal til for at pesticiderne effektivt kan bekæmpe insekter og andre skadevoldere. Samtidig skal restindholdet selvfølgelig altid være sundhedsmæssigt forsvarligt.

Hvis restindholdet ved en foreslået anvendelse ikke vurderes som sundhedsmæssigt acceptabelt, vil denne anvendelse ikke blive tilladt.

For pesticider er indtaget således altid under det acceptable daglige indtag og oftest langt under den acceptable daglige indtagelse.

23. Europaudvalgsmøde

Kommissionens forslag er udarbejdet på basis af en videnskabelig vurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet, EFSA, af de pågældende aktivstoffer. EFSA har vurderet, at de foreslåede grænseværdier ikke indeholder nogen sundhedsmæssig risiko for forbrugerne.

Fødevarerstyrelsen har – efter at have indhentet en vurdering fra DTU Fødevarer-instituttet – vurderet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko.

Det er en høj prioritet for regeringen, at der i EU fastsættes fælles grænseværdier for pesticidrester af hensyn til fødevarerikkerheden inden for det indre marked.

Bjarne Laustsen mente, det var hævet over enhver tvivl, at det er usundt med pesticidrester i fødevarer, og derfor var han glad for, at regeringen i hvert fald på skrift sagde, at man skulle søge at sætte grænseværdierne ned, så der blev så få pesticidrester som muligt. Derfor var det for ham fuldstændig uforståeligt, at fødevarerministeren nu gik ind for at hæve grænseværdierne. Han spurgte, hvad der havde motiveret fødevarerministeren til at lægge sig fuldstændig fladt ned over for EU, og ville gerne vide, hvorfor der i EU-systemet var et flertal for at hæve grænseværdierne.

Bjarne Laustsen vidste, at den danske branche for frugt og grønt var meget hårdt presset af billig udenlandsk frugt, ofte af en ringere kvalitet. Derfor spurgte han, om forøgelsen af grænseværdierne ville forringe Danmarks konkurrenceevne, idet billig udenlandsk frugt med pesticidrester kunne udkonkurere de danske økologiske produkter.

Pia Olsen Dyhr ville ikke gentage de spørgsmål, hun stillede, da hun tidligere havde indkaldt fødevarerministeren til samråd i Fødevarerudvalget om pesticidrester, men fandt det interessant, at fødevarerministeren kun tog hensyn til de miljømæssige konsekvenser af en forøgelse af grænseværdierne og ikke så på de sundhedsmæssige aspekter. Hun henviste til, at der findes forskning på området, der viser, at udsættelse for pesticider betyder, at børn bliver sat tilbage i deres udvikling. I den forbindelse henviste hun til, at en undersøgelse fra Syddansk Universitet viste, at børn i 6-års alderen var sat tilbage til 4-års stadiet. Det syntes hun som mor ikke var sjovt.

Hun spurgte, om fødevarerministeren kunne garantere, at der overhovedet ikke var nogen sundhedsmæssige problemer med at forøge grænseværdierne.

Benny Engelbrecht havde med stor interesse læst den undersøgelse, Pia Ohlsen Dyhr henviste til, og forstod, at der var stor risiko for, at fostrene blev påvirket.

Han spurgte, om de øgede grænseværdier fik fødevarerministeren til at gå ind for, at kampagnen "Spis frugt og grønt, seks gange om dagen" skulle ændres til "Spis økologisk frugt og grønt, seks gange om dagen."

Han spurgte, om de øgede grænseværdier ikke ville føre til, at det danske forbrug af pesticider ville blive øget.

Han havde noteret sig, at der var usædvanligt få høringssvar – så vidt han kunne se kun ét – og spurgte, hvor lang høringsfrist der havde været.

Afslutningsvis ville han gerne vide, hvilke forsøg EFSA havde anvendt til at vurdere risikoen for en eventuel cocktaileffekt.

Pia Adelsteen havde forstået det sådan, at det afhang af klimaet, hvor meget man sprøjtede frugt og grønt, hvilket betød, at man nogle år ville sprøjte mere, idet man ellers ikke ville få nogen effekt, og nogle år kunne nøjes med at sprøjte mindre, og at en hævelse af grænseværdierne derfor ikke var ensbetydende med, at man nødvendigvis sprøjtede mere.

Fødevarerministeren sagde til Bjarne Laustsen, at det skete 5-6 gange om året, at man i den stående komité satte nogle grænseværdier op og satte nogle grænseværdier ned. Han havde indtryk af, at man hver gang havde videnskabeligt belæg herfor. Herhjemme tjekker vi med DTU, som hidtil havde accepteret disse justeringer. Derfor havde der ikke forud for mødet i den stående komité været en sondering blandt fødevarerministrene om, hvorvidt de havde den ene eller den anden holdning.

Det er rigtigt, at den danske frugt- og grøntsektor er presset fra Sydeuropa. Vi har en skarpere godkendelsesprocedure, men det bliver nu udlignet af det nye pesticiddirektiv, som er på vej. Han kunne ikke sige, om forøgelsen af grænseværdierne påvirkede konkurrencesituationen, men i hvert fald kommer de nye grænseværdier til at gælde i hele Europa.

Han var enig med Bjarne Laustsen i, at man ved at vælge økologiske produkter helt kan undgå at få pesticidrester.

I svaret til Pia Olsen Dyhr pointerede fødevarerministeren, at grænseværdierne øges under henvisning til effekten, og at det også skader miljøet, hvis grænseværdierne er for små. Hvis man sprøjter, uden at det har nogen virkning, fremelsker det resistens.

Det er ikke korrekt, at der ikke er kigget på sundheden. Både EFSA og DTU vurderer, at der ikke er nogen sundhedsmæssig risiko ved at sætte de foreslåede grænseværdier op.

NOT Hvis den analyse, Pia Ohlsen Dyhr henviser til, er den, der vedrører Ecuador, gjorde fødevarerministeren opmærksom på, at den er foretaget under vilkår og forhold, som vi ikke kender i Europa. Han tilføjede, at man godt kunne sende et notat rundt om undersøgelsen vedrørende Ecuador.

Fødevarerministeren ville ikke give nogen garantier, men henviste til, at sådanne vurderinger foretages af EFSA og DTU.

Han svarede Benny Engelbrecht, at det danske forbrug af pesticider nok nogenlunde ville følge de nye grænseværdier, men man justerer jo hele tiden grænseværdierne i forhold til, hvad der er godt landmandskab, så deri ligger, at der ikke vil blive tale om overdosering. Hvis man derimod havde fastsat grænseværdierne efter, hvad der var acceptabelt dagligt indtag, havde man måske fået en overdosering.

Han forstod, at tidsfristen havde været 2 dage. Det var ikke første gang, man ser en så kort tidsfrist, og fødevareministeren ville arbejde for, at der blev tale om længere frister.

Fødevareministeren henviste til, at ifølge Grøn Vækst planen sendte man resultaterne af analyserne til Danske Gartnerier, således at de kunne udøve rådgivningsvirksomhed over for gartnerne. I øvrigt nævnte han, at der i Grøn Vækst planen var afsat 485 mio. kr. over en seksårig periode, som gjorde, at man kunne kigge på ny teknologi og sørge for, at der skete indberetning fra alle, der bruger pesticider. I øvrigt ligger der i Grøn Vækst en række initiativer, som har til hensigt at sænke det danske forbrug af pesticider.

Fødevareministeren bekræftede Pia Adelsteens opfattelse af situationen. Han tilføjede, at vi selvfølgelig vil være opmærksomme på hele tiden at være opdateret og foretage sænkninger af grænseværdierne, når forsøg viser, at det er muligt.

Bjarne Laustsen syntes ikke, fødevareministerens argumentation hang sammen. Han betegnede høringsfristen på to dage som helt urimelig.

Han forstod, at Grøn Vækst stort set var smidt ud.

I onsdags sagde fødevareministeren, at vi arbejdede for, at grænseværdierne skulle være så små som muligt. Derfor spurgte han, hvad der er sket i den forløbne uge, siden regeringen – og Dansk Folkeparti – siger ja. I den forbindelse henviste Bjarne Laustsen til, at Dansk Folkepartis fødevareordfører sagde, at som udgangspunkt syntes hun, der var en dårlig idé, at der tegner sig et flertal i EU for højere grænseværdier. På denne baggrund spurgte Bjarne Laustsen, hvad regeringen har givet Dansk Folkeparti for at sige ja.

Pia Olsen Dyhr mente ikke, det ville være muligt at få fødevareministeren til at forstå, at pesticider er sundhedsskadelige, idet han tager udgangspunkt i landbrugets interesser, mens Pia Olsen Dyhr tog udgangspunkt i forbrugernes interesser. Ifølge fødevareministerens egen rapport om pesticidrester i fødevarer 2008 er grænseværdierne ikke overskredet for gulerødder og jordbær, så hvorfor er der behov for at øge grænseværdierne?

Benny Engelbrecht gentog sit spørgsmål om, hvilke modeller EFSA lægger til grund for sin holdning.

Når grænseværdierne stiger, må man alt andet lige forvente, at pesticidforbruget stiger, f.eks. når det handler om jordbær.

Han gentog sit spørgsmål om cocktaileffekten.

Kristen Touborg tog udgangspunkt i fødevareministerens udtalelse om, at man også kan bruge for lidt pesticider, og spurgte, om den dosis, man for nogle år siden anså for tilstrækkelig, nu skal fordobles eller tredobles. Det forekom ham betænkeligt, at når resistensen øges, øger man dosis.

Han betegnede det som meget utilfredsstillende, at høringsparterne får så korte tidsfrister, at folkestyret i realiteten sættes ud af kraft. Derfor anmodede han Fødevareministeriet om at tage et initiativ til at få længere høringsfrister.

Han gik ud fra, at alle havde en interesse i at få et så lavt pesticidforbrug som muligt, og pegede på, at en mulighed var at hæve pesticidafgiften, hvilket også indgår i Grøn Vækst. Han spurgte, hvornår en forøgelse af pesticidafgiften skulle træde i kraft.

Den fungerende formand, Lone Dybkjær, var klar over, at de korte høringsfrister var et problem, men det var et generelt problem, hvorfor hun opfordrede til, at man tog det op på et senere tidspunkt.

Flemming Møller undrede sig lidt over, hvor lidt interesse der var for at beskytte miljøet, som også trues, hvis man bruger for lidt pesticider.

Han spurgte, om resistensudviklingen kunne hænge sammen med, at man bruger for lidt pesticider.

Pia Adelsteen havde forstået det sådan, at man hele tiden foretager en vurdering af, om højere grænseværdier kan skade forbrugerne, og at man hele tiden ændrer på grænseværdierne, fordi klimaet veksler. Alternativet er, at hvis frugten bliver ramt af skimmelsvamp, må man smide den ud.

I de komitésager, hun havde været ude for, havde der altid været korte høringsfrister, så Pia Adelsteen forstod ikke, hvorfor Bjarne Laustsen gjorde det til et stort problem i denne sag.

Bjarne Laustsen henviste til, at da fødevareministeren var indkaldt i Fødevareudvalget i sidste uge, sagde fødevareministeren, at han ikke kendte noget til, at der ville komme en komitésag om højere grænseværdier. Vi bliver nødt til at have bedre regler om tidsfrister.

Fødevareministeren erklærede sig enig med formanden i, at man kunne diskutere komitéprocedurer og tidsfrister på et andet tidspunkt.

I svaret til Bjarne Laustsen sagde fødevareministeren, at Grøn Vækst ikke er smidt væk. Hvor langt man er kommet, må man nok spørge andre ministre om. F.eks. er det skatteministeren, som beskæftiger sig med pesticidafgifter.

Han fastholdt, at vi arbejder på at have et så lavt pesticidforbrug i Danmark som muligt.

Han beroligede Pia Olsen Dyhr med, at han også interesserede sig for forbrugerne, og alle de grænseværdier, vi taler om, ligger under acceptabelt dagligt indtag.

Han syntes, kampagnen for at spise mere frugt og grønt var god, og den virker faktisk. Han var ikke interesseret i at ændre på sloganet.

NOT Han vidste ikke, hvem der havde bedt om at få grænseværdierne for gulerødder og jordbær ændret på nuværende tidspunkt, men der kan andre steder i Europa være klimatiske forhold, der tilsiger det. Men man kunne stille et skriftligt spørgsmål herom.

Med hensyn til cocktaileffekten sagde fødevareministeren, at den indgår i de vurderinger, DTU foretager. EFSA arbejder målrettet på at opnå en mere ensartet fremgangsmåde ved vurdering af kombinationseffekter, og det gives høj prioritet på forskningsområdet, også på EU-plan.

Fødevareministeren sagde til Kristen Touborg, at hvis der er konstateret resistens, vælger man et andet produkt, hvis et sådant findes.

I svaret til Flemming Møller sagde fødevareministeren, at for lidt og for meget er lige ondt, men han pointerede, at grænseværdierne ligger under acceptabelt dagligt indtag, og samtidig fører man kontrol med, at der ikke sker et overforbrug.

I svaret til Pia Adelsteen bekræftede fødevareministeren, at grænseværdierne i EU altid sættes, så de er sundhedsmæssigt forsvarlige.

Bjarne Laustsen ville gerne have fødevareministeren til at bekræfte, at det er sundhedsskadeligt f.eks. for børn og fostre, hvis der er restkoncentrationer af pesticider. Derfor er det bedre at vælge økologiske produkter.

I betragtning af at alle Folketingets partier er med i fødevareforliget, er det interessant at høre, at Dansk Folkeparti har fået gennemført en bedre kontrol til gengæld for at sige ja til dette forslag.

Pia Olsen Dyhr spurgte, om fødevareministeren var opmærksom på, at DTU har lavet et forskningsforsøg vedrørende cocktaileffekten, hvor man voldsomt kritiserer den metode, EFSA anvender. $1 + 1$ giver ikke altid 2, men nogle gange 20. Hun opfordrede fødevareministeren til at kigge nærmere på denne undersøgelse fra DTU.

Benny Engelbrecht henviste til, at der ikke er videnskabeligt belæg for, at kampagnen for seks om dagen giver resultat, men der er videnskabeligt belæg for, at børn og unge spiser mere sukker og slik.

Kristen Touborg ville gerne vide, hvorfor man ændrer anbefalingerne med hensyn til dosis, når det at anvende for lidt ikke skaber resistens.

Fødevareministeren henviste i svaret til Bjarne Laustsen igen til, at vi har EFSA og DTU til at vurdere, om der er tale om sundhedsskadelige virkninger. Bjarne Laustsen har ret i, at vi skal have taget fat på fødevareforliget inden sommerferien og i den forbindelse have fokus på grænseværdier og det, der sker nationalt og i EU med hensyn til grænseværdier.

Han beroligede Pia Olsen Dyhr med, at DTU havde vurderet cocktaileffekten. Han ville godt fremføre DTU's synspunkter i debatten i EU.

I svaret til Benny Engelbrecht henviste fødevareministeren til, at man havde haft et samråd om kostundersøgelsen.

Han sagde til Kristen Touborg, at han ikke havde sagt, at det at bruge for lidt ikke skaber resistens. Tværtimod havde han pointeret, at det kan risikere at skabe resistens.

Hvis der er tale om et skimmelangreb, kan det give anledning til, at man hæver dosis.